

Het licht mag niet meer op groen voor foute projecten

Analyse Ict-aanbevelingen

Ambtenaren en politici moeten hun kennis over ict bijspijkeren en er niet het onmogelijke van verwachten.

Op de kop af twintig jaar geleden verscheen een rapport van het Amerikaanse congres waarin de vraag werd beantwoord hoe het toch kwam dat er miljarden werden verspild aan federale computersystemen. Het rapport van toenmalig senator William Cohen uit 1994 staat vol met woorden als 'inefficiënt', 'chaos' en 'onkunde'.

Wie het rapport van de commissie-Elias doorbladert, struikelt bijkans over dezelfde termen. In haar rapport doet de commissie aanbevelingen om het kolossale falen in de toekomst te vermijden. Maar liefst 38 staan erin en bij de presentatie van het rapport sprak voorzitter Elias alvast dreigende woorden: alle onderdelen moeten worden aangepakt. Als slechts enkele van de aanbevelingen worden uitgevoerd, zal het opnieuw misgaan.

De vier belangrijkste conclusies en aanbevelingen op een rij:

1. De overheid moet professionaliseren waar het ict betreft. De kennis van ambtenaren en Tweede Kamerleden schiet schromelijk tekort

en moet actief worden verbeterd, aldus de commissie. Dat werd beves-

tigd bij de presentatie, toen Kamer-voorzitter Anouchka van Miltenburg, die het rapport gisteren in ontvangst nam, erkende niet te weten waarvoor de afkorting ict stond. Ze had het even gegoogled: information and communications technology.

Verdere tekortkomingen zijn volgens de commissie onder meer: onprofessioneel contractmanagement; ambtenaren en politici die het onmogelijke verwachten van ict; en een verantwoordingsstructuur die zeer gebrekkig is.

2. Elk ict-project moet één eindverantwoordelijke krijgen die de opdracht beheert en regie voert. Veel ict-projecten zijn nu verdeeld over diverse ministeries, waar-

door niemand zicht heeft op wat er gebeurt. Maak één minister verantwoordelijk voor de beheersing van projecten, de elektronische dienstverlening en de gemeenschappelijke ict-voorzieningen van de rijksoverheid.

3. Alle ict-projecten moeten als het ware onder curatele komen te staan. Er moet één instantie komen die voorstellen toetst: het Bu-

reau ict-toetsing (BIT). Wat de commissie betreft een tijdelijk orgaan, dat vijf tot hooguit zeven jaar bestaat, met onafhankelijke experts die beoordelen of een project kans van sla- gen heeft. Projecten die meer dan 5 miljoen euro kosten, moeten door het BIT ('een instantie met tanden') worden getoetst.

'Een beginnersfout', zegt hoogle-

raar informatica Chris Verhoef aan de VU over de grens van 5 miljoen. 'Want men zal proberen daaronder te blijven.' Betrokkenen zullen volgens hem de neiging hebben grote projecten op te knippen in kleine kunstmatige deeltjes die alle onder de grens blijven, waardoor het BIT zich er niet mee kan bemoeien. 'Die grens moeten ze loslaten. Als het BIT denkt dat het ergens naar moet kijken, gaat het daar naar kijken. Grens of geen grens.'

4. Het ict-dashboard, een website waarop voor iedereen de voortgang van projecten te volgen is, is een bijna lachwekkend hoeraverhaal,

aldus Elias. Dat alle stoplichten op groen stonden toen de jongste ict-misser openbaar werd

- het stopzetten van het automatiseringstraject van de Sociale Verzekeringsbank (mogelijke strop: 77 miljoen euro) - noemde Elias gisteren 'even potsierlijk, veelzeggend als triest'. De informatievoorziening moet beter en vooral realistischer.

Hoogleraar informatica Verhoef, een van de ondervraagden tijdens de openbare hoorzittingen eerder dit jaar, is tevreden dat veel van de suggesties die hij destijds deed zijn terug te vinden in het eindrapport. Voor deskundigen in het vakgebied staat er misschien niet veel nieuws in, stelt Verhoef, refererend aan het Amerikaanse Cohen-rapport. 'Maar winst is dat de Kamer het nu ook weet. Er ligt sinds gisteren een stevig verhaal in rond Nederlands. Dat is goed. Al hadden we het twintig jaar geleden al kunnen weten.'

Bart van de Weijer